

Arbetsterapeuten – en resurs i coronapandemins akuta skede

I enlighet med ”[Kompetensbeskrivningar för arbetsterapeuter](#)” (2018) har arbetsterapeuter kompetens att verka inom verksamhetens speciella krisorganisation som gäller vid stora olyckor och katastrofer.

Med anledning av att många verksamheter ställer om och rustar för att möta coronapandemins konsekvenser behövs ett tydliggörande av hur arbetsterapeuters specifika kompetens kan användas i pandemins akuta skede. Sveriges Arbetsterapeuter har därför tagit fram den här exemplifierande texten som ett stöd till personer i ledningsfunktion inom krisledningsorganisationen samt andra som leder och samordnar hälso- och sjukvård och omsorg.

Vi vill betona att det här är exempel av relevans för de särskilda förhållanden som råder just nu med anledning av coronapandemin. Arbetsterapeuters kompetens är viktig i alla faser i en kris- och katastrofberedskap.

Slutenvård för patienter med covid-19 (intensivvård och vårdavdelning)

Arbetsterapeuten har kompetens att

- Bedöma aktivitetsförmåga, förflyttning och kognitiv förmåga i aktivitet.
- Mobilisera, prova ut och eventuellt förskriva hjälpmedel som behövs för att förflytta sig och vara aktiv och delaktig (exempelvis gåbord, rullstol, hygienstol på hjul, lyft, rollator).
- Instruera om positionering, vilolägen.
- Ge information och strategier om hjärntrötthet och energibesparing.
- Trycksårsprofylax genom tryckavlastning.
- Instruera och ge råd till patienten om hur hen kan vara aktiv och delaktig i sin situation.
- Förbereda för hemgång och ta kontakt med och samverka med neuroteam/ /primärvård/hemsjukvård /kommunal hälso- och sjukvård som kan möta upp.
- Bedöma vilka patienter som klarar att skrivas ut tidigare för att bereda plats för andra med större behov av insatser.

Arbetsterapeuten har kompetens att handleda och vara konsult till andra yrkesgrupper gällande att

- Instruera i hur patienten kan vara aktiv och delaktig i den situation hen befinner sig i.
- Utbilda i förflyttningsteknik och ergonomi runt vårdarbetet.
- Utbilda om hjälpmedel och hantering av dessa.

Primärvård för patienter med covid-19 (vårdcentral, hemsjukvård, övrig kommunal hälso- och sjukvård)

Arbetsterapeuten har kompetens att

- Bedöma aktivitetsförmåga, och kognitiv förmåga i aktivitet och behov av stöd för att klara vardagliga aktiviteter.
- Ge förslag på nödvändiga anpassningar i hemmet för att kunna komma hem från vårdinrättning och för rehabilitering i hemmet.
- Instruera och ge råd till patienten om hur hen kan vara aktiv och delaktig i sin situation.
- Prova ut och förskriva hjälpmedel som behövs för att förflytta sig och vara aktiv och delaktig (exempelvis gåbord, rullstol, hygienstol på hjul, lyft, rollator).
- Instruera om positionering, vilolägen.
- Ge information och strategier om hjärntrötthet och energibesparing.
- Trycksårsprofylax genom tryckavlastning.
- Handleda och instruera närstående att vara delaktiga i de arbetsterapeutiska insatser som sker i hemmet.

Arbetsterapeuten har kompetens att handleda och vara konsult till andra yrkesgrupper gällande att

- Instruera om hur patienter stöds att vara aktiva och delaktiga i den situation de befinner sig.
- Utbilda i förflyttningsteknik och ergonomi runt arbetet.
- Utbilda om hjälpmedel och hantering av dessa.

Funktionshinderomsorg (LSS-verksamhet, daglig verksamhet, socialpsykiatri)

För grupper med behov av särskilda insatser som exempelvis barn, multisjuka äldre personer och personer med medfödd eller förvärvad fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning är det särskilt viktigt att insatserna utgår från personens behov.

Arbetsterapeuten har kompetens att

- Vara med och organisera boende och daglig sysselsättning/meningsfull aktivitet för personer som inte kan vara kvar i sin invanda miljö.
- Bidra med kompetens gällande fysisk, kognitiv och kommunikativ tillgänglighet i en akut kris- och katastrofsituation.
- Tillgängliggöra information för personer med intellektuell eller kognitiv funktionsnedsättning.

Det är viktigt att arbetsterapeuter involveras i alla stadier av planering och förberedelser på lokal och nationell nivå inom stat, landsting, kommuner och företag för att hantera katastrofer i akutskede så väl som på längre sikt. I skriften "[Arbetsterapeuter – en resurs vid kris- och katastrofsituationer](#)" kan du läsa mer.